

595, 706492
E 61
Insects

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR
DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 17

1 juli 1957

No 7

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: G. L. van Eyndhoven: Verslag van de 89e Wintervergadering (p. 117). — E. J. Nieuwenhuis: Over de grens tussen de vlinderfauna's van Java en Sumatra (p. 120). — T. H. van Wisselingh: Overzicht van de Macrolepidoptera in 1956 en voorafgaande jaren (p. 123). — G. A. Bentinck: Vangsten van zeldzame Lepidoptera in 1956 (p. 128). — G. S. A. van der Meulen: Vangsten van zeldzame en bijzondere Lepidoptera (p. 129). — J. B. M. van Dinther: Een geslaagde bidsprinkhaan-kweek (p. 130). — G. van der Zanden: Bijzondere vangsten van Hymenoptera aculeata (p. 136). — G. van der Zanden: Massaal optreden van *Acherontia atropos*? (Lep.) (p. 136). — N. W. Elfferich: Kweek van *Leucodonta bicoloria* Schiff. (p. 137). — C. M. C. Brouerius van Nidek: A new *Odontochila* (Col.) from Panama (p. 139). — C. M. C. Brouerius van Nidek: Something about *Cicindela vitiensis* Blanch (p. 140). — Literatuur (p. 135: B. J. Lempke; p. 138: Br. Theowald). Korte mededelingen (p. 119: Een nomenclatuurkwestie; p. 122: L. de Ruiter; p. 127: R. Tolman; p. 128: H. C. Bolk; p. 135: W. J. Boer Leffef; p. 140: Aanbieding).

Verslag van de 89e Wintervergadering

door

G. L. VAN EYNDHOVEN, Secretaris

De 89e Wintervergadering der Nederlandsche Entomologische Vereeniging werd gehouden op zondag 24 februari 1957 in Hotel „Noord-Brabant” te Utrecht onder voorzitterschap van de President, Dr. G. BARENDRECHT. Zij verheugde zich in een grote opkomst der leden.

Aanwezig waren de Leden van Verdienste Ir. G. A. Graaf Bentinck, P. van der Wiel, het Erelid Prof. Dr. W. K. J. Roepke, en de Gewone Leden: P. Aukema, G. Bank Jr., Dr. G. Barendrecht, Dr. J. G. Betrem, W. J. Boer Leffef, M. W. Camping, P. Chrysanthus, Dr. A. Diakonoff, C. H. Didden, Dr. Ir. J. B. M. van Dinther, P. H. van Doesburg Sr., P. H. van Doesburg Jr., M. H. van Dulm, S. R. Dijkstra, H. H. Evenhuis, G. L. van Eyndhoven, F. C. J. Fischer, Dr. H. J. de Fluiter, V. van der Goot, W. H. Gravestein, J. H. de Gunst, H. B. Haanstra, G. Helmers Jr., C. A. W. Jeekel, Dr. C. de Jong, Dr. W. J. Kabos, I. A. Kaijadoe, Dr. L. G. E. Kalshoven, H. Kraan, Dr. G. Kruseman, J. H. Kuchlein, C. H. ter Laag, H. Landsman, B. J. Lempke, Dr. M. A. Lieftinck, J. P. van Lith, J. A. W. Lucas, J. C. van der Meer Mohr, G. S. A. van der Meulen, E. J. Nieuwenhuis, Ir. P. H. van de Pol, G. J. Slob, het Staatsbosbeheer vertegenwoordigd door M. F. Mörzer Bruyns, Br. Theowald, J. van der Vecht, Br. Virgilius, N. C. van der Vliet, A. Vlug, H. Wiering, Prof. Ir. T. H. van Wisselingh, G. van der Zanden.

Na een welkomstwoord brengt de Voorzitter als eerste punt aan de orde het vaststellen van de plaats waar de volgende Wintervergadering zal worden gehouden. De keuze valt wederom op Utrecht.

Hierna komen de Wetenschappelijke Mededelingen, waarbij het volgende wordt besproken:

*E. J. NIEUWENHUIS: Over de grens tussen de vlinderfauna's van Java en Sumatra.

*T. H. VAN WISSELINGH: Overzicht van de Macrolepidoptera in 1956 en voorgaande jaren.

DIV. INS.

U.S. NATL. MUSE.

H. J. DE FLUITER : Korte mededeling over de biologie van *Macropsis fuscula* Zett. (Hom.-Hom., Cicadidae).

Samenvatting: Uit het onderzoek dat door DE FLUITER & VAN DER MEER verricht is over de dwergziekte van de framboos bleek, dat *Macropsis fuscula* Zett. de overbrenger van het virus is. Een onderzoek naar de levenswijze van deze cicade, die tot nog toe alleen op *Rubus*-soorten werd aangetroffen, wees uit, dat de overwintering geschiedt in het eistadium. De eieren zwellen in het voorjaar en zijn dan als witte puntjes in de scheurtjes in de bast van de frambozestengels zichtbaar. Omstreeks medio mei verschijnen de larven. Tegen het einde van juni of in het begin van juli verschijnen de eerste volwassen dieren. Hun aantal neemt daarna geleidelijk toe en in de maanden augustus en september vindt men in de aanplantingen slechts de volwassen dieren. In deze maanden wordt ook het virus overgebracht van de oude naar de jonge aanplantingen. Bestrijding van de vector kan met succes plaats vinden door bespuiting der frambozen in januari of februari met vruchtboomcarbolineum of met DNC. Daardoor worden de eieren gedood. De jonge larven kunnen, indien nodig, bestreden worden door spuiten met fosforzure esters (parathion, malathion of diazinon). Infectie der jonge aanplantingen kan ten dele voorkomen worden door deze aanplantingen in augustus en september om de 14 dagen te behandelen met de bovengenoemde fosforzure esters. Spreker demonstreert een aantal foto's waarop een eierlegend wijfje van *Macropsis fuscula* Zett. (naar een aquarel van M. P. VAN DER SCHELDE), zomede de ligging der eieren in het plantenweefsel zichtbaar zijn.¹⁾

C. DE JONG : Demonstratie van Diptera en Coleoptera. Vertoond worden vliegen te Noorbeek (Z.L.) gevangen, waarvan vooral de Zweefvliegen (Syrphidae) een aantal minder algemene soorten bevatten. Voorts geeft Spr. rond materiaal van *Dorcadion* (Col.) uit de Oriënt en van *Glossina morsitans submorsitans* Newstead uit de Goudkust (Nandaw wala).

N. C. VAN DER VLIET : *Acherontia atropos* L. in Vaals gevangen. De gegevens zullen worden verwerkt in het trekvlinderverslag van de heer B. J. LEMPKE.

P. CHRYSANTHUS : Demonstratie van *Heteropoda venatoria* (L.) (Aran.) met eicocon en pulli.

*G. A. BENTINCK : Vangsten van zeldzame Lepidoptera in 1956.

M.F. MÖRZER BRUYNS : Namens het Staatsbosbeheer geeft Spr. een overzicht van de plannen voor entomologisch onderzoek van het Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het natuurbehoud (R.I.V.O.N.).

Het RIVON is een onderdeel van het Staatsbosbeheer, per 1 januari 1957 voortgekomen uit de afdeling Natuurbescherming van die dienst. Het heeft tot taak het verrichten van veldbiologisch onderzoek, dat nodig is om de overheid een verantwoord natuurbeschermingsbeleid te kunnen doen voeren. Dit onderzoek bestaat voornamelijk uit :

- a. inventariseren van natuurgebieden;
- b. verrichten van vergelijkend onderzoek naar het voorkomen en de verspreiding in Nederland van typen van zeldzame levensgemeenschappen (bv. vochtige heide, eikenberkenbos) en van planten- en diersoorten, die daarvoor uit een oogpunt van natuurbehoud in aanmerking komen (Typen-inventarisaties);
- c. oecologisch inventariserend onderzoek van natuurreservaten. O.a. botanisch, ornithologisch, entomologisch;
- d. speciale onderzoekingen, bv. onderzoek van de gevolgen van het bespuiten van wegbermen, houtwallen enz.

Op entomologisch gebied is een begin gemaakt met het verrichten van typeninventarisaties van een aantal zeldzame soorten. Het RIVON kan dit niet doen zonder de medewerking van de Ned. Entomologische Vereeniging en haar leden. Het RIVON wil niet zelf verzamelen, legt b.v. geen collecties aan. Het onderzoek heeft slechts ten doel maatregelen te kunnen nemen, waardoor mogelijk terreinen en soorten kunnen worden behouden. Het bij

¹⁾ DE FLUITER, H. J. & F. A. VAN DER MEER, 1953, Rubus stunt, a leafhopperborne virus disease. *Tijdschr. Plantenz.* 59 : 195—197.

———, 1955, De dwergziekte van de framboos, haar verspreiding en bestrijding. *Med. Landb. Hogeschool en Opzoek. Stat. v. d. Staat te Gent*, 20 : 419—434.

de officiële natuurbeschermingsinstanties onbekend zijn van de belangrijkheid van een terrein brengt gevaren met zich mee. Er ging reeds menig biologisch belangrijk terrein verloren door ontginning of anderszins dat behouden had kunnen worden, wanneer er bekend geweest was, dat het betekenis had.

Dit geldt ook van de terreinen, die reeds natuurreservaat zijn, want bij het beheer moet met de speciale eisen, die bv. zeldzame insecten aan hun omgeving stellen, rekening worden gehouden.

Er is een begin gemaakt met de typeninventarisaties van een aantal zeldzame Lepidoptera. Dit onderzoek wordt verricht door de heer BOER LEFFEF, entomologisch medewerker van het RIVON. De opzet is later ook zeldzame Coleoptera, Rhynchota en andere groepen in het onderzoek te betrekken.

Bij de hierop volgende discussie worden o.a. als bedreigd genoemd: de satermier *Formica exsecta*, het vliegend hert *Lucanus cervus* L., de fauna in oude bomen, alsmede die van de wegbermen in Limburg en elders.

Op voorstel van de heer VAN DER VECHT wordt besloten een kleine commissie in te stellen, welke tezamen met het Staatsbosbeheer haar aandacht aan deze materie kan schenken. Het Bestuur zal dit verder uitwerken.

*G. L. VAN EYNDOVEN: Notes on a species of *Halarachne* (Acar.) found in the trachea of a Californian seal.

J. VAN DER VECHT: Bespreking van de boeken: O. W. RICHARDS — Hymenoptera, introduction and keys to families, vol. 6, Pt. 1 of „Handbooks for the Identification of British Insects”, 31.XII.1956, £ 1.— (een voortreffelijke inleiding) en F. K. STOECKHERT — Fauna apoideorum germaniae, *Abb. bayer. Akad. Wiss. München*, (N.F.) Heft 65, 1954, p. 1—87, ± f 10.— (een belangrijke naamlijst met vele gegevens omtrent biologie, synonymie, etc.).

*J. G. BETREM: Wat is nu eigenlijk *Formica rufa*? (Hym.).

*G. S. A. VAN DER MEULEN: Vangsten van zeldzame en bijzondere Lepidoptera.

*J. B. M. VAN DINTHER: Een geslaagde bidsprinkhaan-kweek (Orthopt.).

*C. A. W. JEEKEL: Faunistische mededelingen over Miljoenpoten, Bastaardschorpioenen en Spinnen.

*G. VAN DER ZANDEN: Bijzondere vangsten van Hymenoptera aculeata.

*G. VAN DER ZANDEN: Massaal optreden van *Acherontia atropos*? (Lep.).

*J. H. KUCHLEIN: Aantekeningen over Nederlandse Micro- en Macrolepidoptera.

*J. H. KUCHLEIN: De Nederlandse soorten van het genus *Acrolepia* Curt. (Lep., Acrolepiidae).

De met „*” gemerkte bijdragen zullen als afzonderlijke artikelen in de Entomologische Berichten worden gepubliceerd.

Nadat niemand verder het woord verlangt, sluit de Voorzitter de vergadering, onder dankzegging aan de sprekers.

Een nomenclatuurkwestie in de orde der Diptera. Deel 5 van vol. 13 van het *Bulletin of Zoological Nomenclature* (6 mei 1957) bevat een voorstel van Alan STONE en Kenneth L. KNIGHT tot het onderdrukken van de genusnaam *Taeniorhynchus* Lynch-Arribáizaga, 1891, en tot het plaatsen van de genusnaam *Mansonina* Blanchard, 1901 (met type-soort *Culex titillans* Walker, 1848), op de „Officiële lijst van genusnamen in de zoölogie”.

De reden voor het verwerpen van de naam *Taeniorhynchus* is de grote verwarring, welke is ontstaan, doordat sommige auteurs de muskiet *Culex titillans* Walker, 1848, als type-soort van dit genus beschouwden, terwijl door anderen *Culex taeniorhynchus* Wiedemann, 1821, als zodanig werd opgevat.

Zes maanden na de publicatie zal door de Internationale Commissie over dit voorstel worden gestemd. Tijdig ingezonden commentaar zal in het *Bulletin* worden gepubliceerd.

Leden der N.E.V. kunnen eventuele opmerkingen toezenden aan de Secretaris van de Nomenclatuur-Commissie der N.E.V., p/a Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden.